

O BUSCAVIDAS

Por: José Taboada García

Eran os anos corenta da posguerra, na que todo escaseaba, agás a fame e a miseria que había de abondo.

Por esas datas, Xaquín casou con Dolores, os dous de Portonovo. Ela era redeira e el tiña unha dorna, con iso ían capeando.

Dese matrimonio naceron oito homes e despois cinco mulleres. O número sete deses irmáns, ocupouno o protagonista desta historia, J. Fernando Aguín, alias “O Cubano”, que nunca estivo en Cuba. Quen si estivera fóra o seu avó que logo de volta, ía a buscalo á taberna pois, por esas datas, os rapaces eran os recadeiros. Os amigos da taberna, ao velo, xa lle dicían con retranca: - Xa vén o cubanito a buscarte.

Con seis anos, foi a escola de Portonovo, eran corenta ou cincuenta, ás veces máis, en mesas de dez ou doce...

Por esa época, montárase na Confraría de Pescadores un comedor financiado polo concello, para familias numerosas e necesitadas, a que ían el e os irmáns. A comida eran dous pratos ben cociñados.

Xa con dez anos, saía do comedor e xa ía para o barco que tiñan na casa o “Diez Hermanos” e máis tarde o “Maripili”.

Así era a súa vida. Antes, a poñer a traballar aos rapaces, chamábase axudar á familia, agora explotación infantil.

Con trece anos, deixou a escola e enrolouse no “Bertuco”, barco de pesca de Portonovo que se dedicaba á pesca da sardiña e xurelo, conta:

—“Saíamos ás seis da tarde e chegabamos ás dez a Fisterra e outras veces a Muros. Alí empezabamos dando voltas ata atopala “mancha” (onde estaba agrupado o peixe), logo rodeabámola coas redes do cerco e outra veces á ardora. Eramos dezoito mariñeiros a bordo, e facían falla para tirar pola rede, pois, por non ter tecnoloxía, daquela, había que empregar a forza bruta.

Logo a Portonovo a descargar a pesca. Se esta era moi abundante, descargabamos en Vigo, onde os prezos eran máis altos.

O trato a bordo, era malo, case a patadas. Dábanme media paga e tiñanme na bomba de achique, que era manual, de Fisterra a Portonovo ou a Vigo”.

Con quince anos decidiu cambiar de aires, pois aquí, en Portonovo, non miraba futuro, moito traballo pouco carto. Marchouse a Vigo no ano setenta e enrolouse nun barco de arrastre o “Arosa Primero”. Conta:

“Partimos rumbo a Angola, vinte e un días de mar, con escala en Tenerife para recargar gasóleo. Logo rumbo a Lobito. Pescabamos lagostinos, carabineiros e camaróns. Así estiven once meses, sen vir a casa.

A vida a bordo era a típica da pesca de altura, broncas, liortas, ás veces pelexas. Cada corenta e cinco días íamos a porto, a Lobito, a recargar gasóleo e víveres. Estabamos dous días e logo volta á pesca. Alí íamos ao baile da Canata, a bailar e á procura de buscar moza para pasar a noite.

Alí levei días grandes sorpresas. Unha cando perdín a inocencia cunha mulatiña. E a segunda cando recibín o primeiro soldo. Pagáronme igual que a todos, eu nunca vira tanto carto xunto.

Púxenme en contacto con Leiro de Portonovo, que tiña unha tenda de electrodomésticos, e mandeille levar a casa da miña nai unha neveira, unha cociña de butano e unha televisión. Cando lle apareceu con todo iso na casa, ela dixo: - E isto? Leiro, con retranca, díxolle: - Isto mandouno Franco”.

Despois de pagar todo o enviado á súa nai, aínda quedou con cartos.

Ás angoleñas para telas contentas, levábanlles caixas de peixe, lagostinos,... Un día estando recollendo a rede, un home de Escarabote (Boiro), caeu ao mar e foi atacado polos tabeiróns. Non puidemos facer nada por salvalo, só quedou del, o sombreiro aboando. Tiveron que ir a porto por orde das autoridades locais.

Así estiven catro anos, do setenta ao setenta e catro.

Xa canso de facer sempre o mesmo e coa gana de ver mundo, embarqueime no “Cabo San Roque”, construído en Sestao. Foi o primeiro barco feito despois da Guerra Civil, acadaba os vinte un con nove nós. Botouse no ano 1957. Conta:

Fernando, con viseira, 1970, No “Arousa Primeiro” cando foi a Angola.

“Faciamos a ruta de Barcelona, Lisboa, Vigo, Tenerife, logo rumbo a Brasil, San Salvador de Baía, Río de Xaneiro, Santos, Montevideo e Bos Aires. Levabamos emigrantes, españois, portugueses,... A capacidade do barco era de mil pasaxeiros, a tripulación era de máis de catrocentos.

A bordo había de todo: médico, enfermeiras, curas, salón de baile, cine, bares, restaurantes, mozas de pasaxe de bo ver e a maioría cariñosas. Aínda que a relación coa pasaxe estaba prohibida, buscabamos as trampas, xa practicabamos o amor furtivo.

O tempo de estancia en porto era de dous días e alí xa nos esperaban as mozas que tiñamos. Un ano estivemos oito días en Río, nos carnavaís. Alí pasei os mellores carnavaís da miña vida.

Este barco, ás veces, tamén facía de cruceiro. Un ano fomos á Antártida con pasaxe arxentino. Saíndo de Bos Aires, ao chegar alí, só había neve, xeo, pingüíns e uns cantos científicos. Entre eles coñecemos un galego que nos deu un pingüín que o trouxemos na neveira ata Vigo. Alí doámolo á zoo da Madroa.

Na Antártida, non había porto e tiñamos que desembarcar a pasaxe en lanchas de salvamento. Ao pouco de estar alí, o barco comezou a rodearse de xeo, aboiando e decidimos marchar ante o medo a non poder despois saír.

De retorno fixemos escala en Punta Arenas, en Chile. Alí coñecemos a un galego de Gandariño (Sanxenxo) que tiña unha fábrica de conservas de paus de cangrexo. Nese lugar, os nativos presumían de ter as casas de amor máis antigas de América.

A pesares de que a vida a bordo era boa e divertimentos non faltaban, había un inconveniente, o salario era baixo, por iso decidín cambiar de aires.

Como mundo xa tiña e o mundo é a mellor universidade, embarquei no “Ana María Barreras”, con base en Vigo, barco grande frigorífico. Recollíamos a pesca de todos os barcos que estaban por todos os mares.

Pasei o Canal de Panamá, as Bermudas, Porto Rico, Costa do Marfil, Nixeria, Ghana, Suráfrica,... A vida a bordo era boa e o soldo moi bo. Cinco meses de mar e dous de vacacións. Traíamos atún, pescada rosada, mariscos,...

Ata que decidín cambiar de aires e marchei para Alemaña e enroleime no Archimist Leverkussem. Transportabamos produtos químicos, navegabamos por ríos, mares, e canais con esclusas.

Iamos a Rotterdam, Suíza, Bélxica, Luxemburgo,... Navegabamos día e noite. Eu era o temoneiro, doce ou máis horas seguidas traballando. Iso si, moi ben pagadas, e como non tiñamos tempo para gastar, todo para o peto.

No ano noventa e cinco deixo Alemaña e veño para Portonovo e compro un barco de pesca o “Bego y Rosy”. Andabamos ao polbo, choco, centolo,... Tiveno catro anos.

No ano dous mil un, abrimos o Zulema, en Arra, bar-restaurante-hotel. Por esas datas tivemos como clientes á Selección Española de Fútbol, traídos por Torrado o Bruxo, que cociñou para eles e saíron moi contentos.

No ano setenta e nove, casou con Zulema e dese matrimonio naceron dous fillos. No ano oitenta e cinco, esa familia fixose artista. Os da televisión española preguntáronlle ao alcalde de Sanxenxo, Leopoldo González Agís, por unha familia grande de mariñeiros, e mandounos a eles. Era un programa que facían na segunda canle chamado “Vivir cada día”, programa baseado na vida cotiá da xente; era moi realista: Saen el, Zulema, os fillos, pais, irmáns, saen escenas lavando roupa no río, festas, vodas, xente cantando,...., estaba ben feito. Portáronse moi ben con eles, pagáronlles ben; ata aos pais lles pagaron unha pasaxe a Arxentina de ida e volta.

Hoxe ten cinco netos e netas. O maior ten trece anos, os mesmos que el tiña cando se enrolou no primeiro barco de mariñeiro.

En homenaxe a todos os mariñeiros, máis en especial, aos que coma el (J. Fernando Aguín), sendo aínda rapaces, aventuráronse buscando a vida.

Na Antártida. Desembarcando a pasaxe. Fernando, no fronte, de pé á esquerdaV

SENÉN CORTGOSO, fisioterapeuta de la Selección Española, ARBIZU, cocinero de la Selección Española de Fútbol, IKER CASILLAS, PORTERO DEL REAL MADRID Y LA SELECCIÓN ESPAÑOLA, LA COCINERA ZULEMA, PROPIETARIA DEL RESTAURANTE ZULEMA DE PORTONOVO Y JOSÉ LUIS TORRADO, O BRUXO // FOTOGRAFÍA: MARLOY

Cando estivo a Selección Española no Zulema.